

“La esperanza que me invade a menudo [...] Para mí es, más que nada, un estado de la mente; no la veo como un estado del mundo. O tenemos la esperanza dentro de nosotros, o carecemos de ella. Es una dimensión del alma, y no depende, en esencia, de ninguna observación concreta del mundo ni de ninguna estimación objetiva de la situación. [...]”

[La esperanza] no es la convicción de que algo va a salir bien, sino de que tiene sentido, sea cual fuere el resultado final.”

Václav Havel 1990

Sumari:

<u>Integració de joves amb disminució visual</u>	<u>p.: 2</u>
<u>Estades 2007</u>	<u>p.:11</u>
<u>Seminaris i estades</u>	
<u>Realitzats</u>	<u>p.:13</u>
<u>Gràcies</u>	<u>p.:15</u>
<u>Participació a Antalia</u>	<u>p.:21</u>

PROJECTE D'INTEGRACIÓ DE JOVES AMB DISMINUCIÓ VISUAL A SARAJEVO. HISTÒRIA DE RECONSTRUCCIONS

Mitjançant aquest article desitgem relatar el desenvolupament del projecte d'integració de joves amb disminució visual en el sistema educatiu ordinari a la ciutat de

Sarajevo, a Bòsnia i Hercegovina, així

com la història d'una relació, continuada i profunda, que s'ha establert entre els professionals i els voluntaris de les institucions.

Les entitats que han participat en aquest projecte són:

- Des de Barcelona, l'ONG Mestres x Bòsnia i el Centre de Recursos Educatius (CRE) Joan Amades, de la ONCE.
- Des de Sarajevo, l'Organització de Cecs de Sarajevo i el Centre per a nens i joves cecs i de baixa visió (institució escolar).

Ens hem basat en la història del procés cap a l'escola inclusiva que

vàrem viure a Catalunya, partir de l'observació de les experiències d'altres països, i de la reflexió sobre les estratègies renovadores d'intercanvi i de treball continuat junt amb els pares i mares, i amb els mestres i les mestres, de l'escola ordinària. Ja a l'any 1978, es va iniciar a Catalunya, la integració escolar.

Història del centre educatiu de Sarajevo

El Centre per a nens i joves cecs i de baixa visió està situat al barri de Nedjarici, de Sarajevo. Al costat d'aquest centre educatiu es troba

l'edifici del diari *Oslobodjenje*, el diari que durant la guerra es va convertir en la veu del poble. L'edifici de l'*Oslobodjenje* va ser un dels primers objectius que es van destruir durant la guerra i el barri de Nedjarici va ser molt castigat pels atacs bèl·lics.

El Centre Educatiu s'havia creat l'any 1947 i no ha deixat de funcionar mai, ni tampoc durant la guerra: quan l'edifici va ser destruït, el centre educatiu actuava des d'una altra localització. L'estructura de l'edifici original va ser reconstruïda posteriorment, gràcies a l'ajut de diferents països. Resta, encara, per reconstruir l'espai del gimnàs.

Actualment l'*Escola de Sarajevo* és una institució educativa que agrupa un col·lectiu d'alumnes d'entre 6 i 20 anys, i en la qual es segueixen els estudis d'educació primària i secundària. En aquesta institució educativa també tenen la seva residència els nens i joves amb discapacitat visual que procedeixen de famílies que no viuen a Sarajevo. És una institució oberta al seu barri i la seva ciutat, i que participa en moltes activitats conjuntes amb altres centres educatius ordinaris de la seva mateixa ciutat.

Història del projecte de cooperació

La nostra col·laboració s'inicia l'any 2002 quan, a petició de A.D.L. (Ambasada Demokratije Lokaine) Barcelona - Sarajevo, vam organitzar, a la ciutat de Sarajevo, el seminari titulat "*Canvis en els models*

d'atenció educativa per a persones amb Necessitats Educatives Especials". Durant una setmana especialistes de Barcelona en el camp de la discapacitat visual, auditiva, motòrica, psíquica i sobre orfenats, portem a terme el seminari.

A partir d'aquest seminari s'estableix una relació continuada entre els professionals de l'*Organització de Cecs*, i del *Centre per a nens i joves cecs i de baixa visió*, ambdós centres situats a la ciutat de Sarajevo.

Aquestes dues institucions van manifestar els temes que més els preocupaven en aquells moments, i que eren els següents :

.- Com iniciar la integració dels alumnes del *Centre per a nens i joves cecs i de baixa visió*, a l'escola ordinària.

.- Com havia de ser la formació de professionals en tècniques d'orientació i mobilitat, ja que, després de la guerra i degut als desplaçaments involuntaris de la població, no existia, en aquell moment, cap professional que ensenyés aquesta tècnica als nens,

joves i adults cecs de Sarajevo.

.- De quina manera treballar per tal d'optimitzar la visió amb els alumnes que tenen una resta de visió funcional.

Per donar resposta a aquestes demandes s'organitzen dos projectes, fent un intercanvi de visites:

· El mes de juliol de 2003 es realitza a Sarajevo un curs, impartit per especialistes de Barcelona, sobre "*Tècniques d'Orientació i Mobilitat*", dirigit a persones amb discapacitat visual, professionals de l'Escola de Sarajevo i personal de l'*Organització de Cecs de Sarajevo*. Aquests darrers ja havien iniciat, durant l'últim hivern del mateix any, un treball en aquesta àrea. En total van participar al curs, 11 persones.

· El mes de novembre de 2003 quatre professionals de l'Escola de Sarajevo van visitar Barcelona. Durant una setmana es van integrar al treball quotidià dels professionals del CRE Joan Amades i els van acompanyar en les seves diferents tasques i desplaçaments per tot el territori; van veure i viure "in situ" com es treballa el dia a dia de la integració. També van tenir l'ocasió de conèixer el procés seguit a Barcelona a través de les persones que van iniciar la integració a Catalunya

En el curs 2004-2005, el mateix moment en que a Bosnia y Herzegovina la nova llei educativa reconeix el dret de tots els alumnes

a estar escolaritzats en qualsevol escola del país, el *Centre per a alumnes amb discapacitat visual, de Sarajevo*, inicia el projecte de donar suport a la integració de dos alumnes amb ceguesa en dos Centres ordinaris de la ciutat de Sarajevo.

Durant una setmana del mes de maig del 2005 tres professionals de Barcelona, junt amb els professionals de Sarajevo, realitzem unes jornades de reflexió i d'intercanvi d'experiències per tractar la inclusió dels alumnes amb discapacitat visual a l'escola ordinària i buscar la manera com l'escola especial pot ajudar en aquest procés.

El nostre treball ha estat bàsicament d'acompanyament en aquest procés de reflexió sobre el camí a seguir per millorar la intervenció educativa. Nosaltres, a Catalunya, vam trobar un model, adequat a la nostra realitat social i cultural. Ells, a Sarajevo, trobaran el seu propi model, que segur que els portarà a integrar totes les realitats personals, socials i culturals del seu país, ja que el camí vers la integració de les persones amb discapacitat passa per l'evolució cap a una societat més oberta, i l'acceptació de tots els ciutadans, sigui quina sigui la seva realitat personal, social o cultural.

Quins són els reptes als quals s'han de fer front en aquests moments?

La continuïtat del projecte dependrà de les prioritats que aniran marcant els professionals de Sarajevo.

Alguns dels aspectes en els que s'ha de fer camí:

- L'atenció als nens, amb discapacitat visual, els primers anys de vida. Aquest és un tema que els professionals de Sarajevo veuen molt necessari, però que en aquests moments la realitat del país encara no s'ho pot permetre.
- Trobar el model, adequat a la seva realitat, de suport a l'Educació Integrada.
- Perdre la por i adquirir seguretat, tant dels professionals com dels alumnes i de les seves famílies en l'adquisició d'autonomia en els desplaçaments, utilitzant el bastó blanc.
- Introduir les noves tecnologies en l'educació...

Aquesta és una trajectòria que l'Escola fa en paral·lel a la societat i que contribuirà a un apropament real de tots els ciutadans.

M Eugènia Sala, Marta Codina i Conxita Valls

Pla per un retorn en clau
de reconciliació:
VI Estades de mestres de
BiH a Catalunya i Mallorca

Seguim endavant amb el nostre projecte d'unir els mestres de Bòsnia en la seva feina. No és només això, volem que coneguin les nostres escoles, maneres molt diferents de treballar en poblacions igualment diferents i amb alumns molt diversos.

La diversitat ha estat sempre present en el seu país, per a nosaltres és una tasca que sempre és present però que en els últims anys s'incrementa sense parar. Bé doncs, sembla que podem aprendre tots de tots, no és difícil doncs pensar que la feina que fem amb les estades és molt propera per a tots els mestres.

Com cada any hem escollit mestres que provenen de les dues entitats en que el país es troba dividit, mestres que han participat en el seminari que aquest any es va fer a Tuzla i que cada any acull més mestres. Una reunió en la que es parla de sistemes de treball, projectes de feina i que aquest any va ser dedicat al tema general de L'avaluació.

Els mestres que vindran gaudiran d'un primer dia de coneixença treballant tots junts i després estaran en escoles de Barcelona,

Entre el 5 i el 14 de maig, 12 mestres romandran en escoles de Barcelona, Castelldefels i Palma de Mallorca. A més de les escoles col·laboren: Bosnia Viva, Mercat Solidari del Clot Camp de l'Arpa, Ajuntament de Barcelona.

Badalona i Castelldefels durant 4 dies. Per últim ens reunirem tots plegats per a posar en comú i compartir allò que més ens hagi interessat del que haguem vist durant 3 dies més. Però la feina no acaba aquí, el comprimís que se'ls demana és que continuïn preparant el seminari de l'estiu que ve.

Ens agradaria que la continuïtat dels projectes de Mestres per Bòsnia fos per ells una tasca que engrandís també l'associació de mestres que estan endegant "Ponts de treball", hem de seguir treballant aquí junt amb Bòsnia i els seus mestres per a aconseguir que aquesta associació prengui cos.

Olga Prats

Estades de mestres de BiH, 2006 al monestir de Sant Cugat

Pla per un retorn en clau de reconciliació. Període 2000-2006. Seminaris i estades realitzats

Any		Lloc	Titol
2001	1r. Seminari. Tuzla	Bosanski Kulturni Centar	Junts serem més forts
2001	2n. Seminari. Zvornik	Escola Sveti Sava	Interacció i comunicació en el treball educatiu
2002	1ª Estada de Mestres a Catalunya		
2002	3r. Seminari. Tuzla	Escola Novi Grad	El diàleg com a eina de comunicació a l'aula
2002	Estada a Barcelona de 2 pedagogs de Tuzla i Bijeljina		
2002	Estada de Mestres de la llar d'Infants Naša Radost de Zvornik		
2003	2ª Estada de Mestres a Catalunya i Mallorca		
2004	3ª Estada de Mestres a Catalunya i Mallorca		
2004	5è. Seminari. Tuzla	Escola Novi Grad	Trobada amb les escoles del segle XXI
2005	4ª. Estada de Mestres a Catalunya i Mallorca		
2005	6è. Seminari. Čelopek	Escola Desanska Maksimovic	Els valors en la educació
2006	5ª Estada de Mestres a Catalunya		
2006	7è. Seminari. Tuzla	Escola Sjenjak	Democratització del procés educatiu

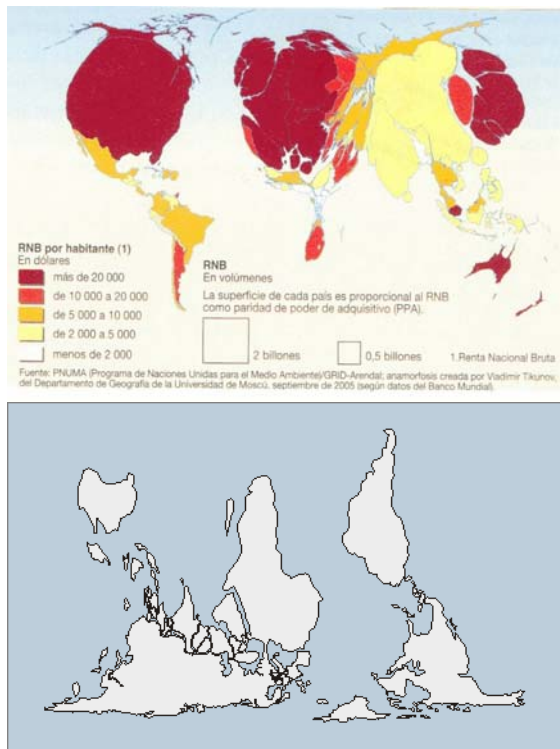

Leo Secall

Gràcies

Hola,
Bon dia a totes i a tots.
M'han encarregat que us doni les gràcies pel que heu fet. Pels cops de mà que heu donat a MxB en la seva missió de contribuir modestament en la construcció d'un món millor.
Gràcies

Sense vosaltres no hauria estat el mateix per molts motius...
Deixeu-me que m'enrotlli un miqueta.

He pensat que aquests dos mapes ens ajudarien a comprendre les connexions profundes que jo trobo que tenen els actes de col·laboració que heu fet amb nosaltres.

Estem acostumats a mirar-nos els esdeveniments des de nosaltres, això és molt normal i sa. Però avui

dia ja és necessari mirar-se les coses des de diversos punts de vista, sobre tot perquè podria passar que el costum, allò que fem i pensem perquè sempre a sigut així, no ens jugui males passades.

Estem acostumats a mirar-nos el món des d'Europa, des de la cultura lletrada del vell continent i molt influenciats per la cultura yanki. Els nostres mapes del món ens situen al vell mig, ens sentim el melig, el centre. Els millors potser? De ben segur que tenim raons per sentir-nos així. Però si ens mirem mapes que no estiguin dibuixats des de l'eurocentrisme ens trobem que el nostre territori no és tant extens, i també ens podríem trobar que no som el centre.

Mirar-nos mapes diferents als que em mirat des del primer dia de la nostra escolaritat ens ajuda a descentrar-nos i ens pot afavorir una mirada de les coses més amorosa, que tingui en compte els altres i el seu lloc en aquest món. El mapa de dalt a l'esquerra està fet intentant representar el poder adquisitiu de la gent que viu en els països. Podeu observar com aquest criteri fa que, per exemple molts països d'Àfrica gairebé desapareguin del mapa i en canvi podem veure com ens inflen a la península Ibèrica, per posar un cas.

I és que vivim un món espatllat, ruïnós i alhora esperançador i ric. Sembla com si les forces que regeixen aquest món no fossin respectuoses amb la trama de la vida.

Us voldria transmetre una comprensió sistèmica de la vida en

la que tot sol estar relacionat. La vida s'organitza com una xarxa, com una teranyina que quan toques un filet, d'una o altra forma ho nota tota la xarxa. Així, per posar un exemple, la descomposició al bosc dels bolets que no hem collit aquesta tardor, té alguna relació amb l'índex d'oxigen de l'aire que respirem. O el tipus de fusta dels mobles del meu jardí poden estar deixant alguna aldea asiàtica sense el seu entorn.

Nosaltres, cadascú de nosaltres, tal com deia el Cap indi Seattle, no som altra cosa que un filet

d'aquesta trama. Alhora poca cosa i importants.

I és que hem de canviar els valors que ens regeixen. Hi ha gent, molta gent que ja ho està fent. I podríem dir que la vostra generositat entre dintre d'aquesta gent. Però cal guanyar més consciència i sumar-ne més, procurant no deixar fora ningú.

Hem de procurar un canvi profund de mirada i de valors. És el repte d'aquest segle XXI. I no perquè ho digui jo, hi ha molts autors que ho han escrit, podeu anar a mirar aquesta pel·lícula sobre el canvi climàtic o llegir un llibre preciós i difícil del físic teòric, Fritjof Capra.

L'objectiu de l'economia globalitzada és arribar al màxim de riquesa i de poder per a les seves elits.

Alguna conseqüència d'això, segons el PNUD és que l'ingrés de les 500 persones més riques del món és superior a l'ingrés de 416 milions de persones més pobres del món. O que 2.500 milions de persones visquin amb menys de 2 dolars al dia.

L'objectiu alternatiu seria arribar al màxim de sostenibilitat de la trama de la vida, basant-se en uns valors que facin compatible l'economia amb l'irrenunciable dignitat humana i la sostenibilitat ecològica.

El costums, les tradicions i les agències de publicitat ens han fet creure que l'acumulació de bens materials és el camí directe a la felicitat i de fet resulta ser el propòsit veritable de molts de nosaltres. Aquest valor ve de molt lluny. Hi ha antropòlegs que expliquen que no sempre ha estat així.

Bé, amb tot això només volia donar un sentit als petits esforços amb els que heu ajudat a aquesta entitat. Al meu entendre, des de Mestres per Bòsnia el que ens ha interessat sempre, fins i tot per sobre de l'ajuda material tant important i necessària; ha estat el sentit del que fem.

Mai hem volgut tenir èxit, ni ser mediàtics, ni penjar-nos medalles; fins i tot alguna vegada hem tornat diners als nostres finançadors. Segons nosaltres com a mostra del

rigor i el respecte que sentim tant per qui ens deixa diners, com per les persones i institucions de BiH.

Un fred hivern, en temps d'escassetat, d'ignomínia i tristor, a Tuzla uns refugiats de la neteja ètnica ens van dir: *"...això que porteu està bé, però el més important és que hagueu vingut perquè així sabrem que no estem sols que quan marxeu algú pensarà en nosaltres i que podreu explicar el que heu vist..."*

David Vilalta Murillo

L'Oficina de Sant Cugat Solidari va organitzar una delegació de Satcugatencs a la Conferència Internacional sobre Educació per la Pau i la democràcia que es realitzà a Turquia.

La Conferència va estar organitzada per l'IPCRI (Centre d'informació i Recerca Israelità Palestí).

La delegació estava integrada pel regidor de joventut i solidaritat, per una tècnica de l'oficina, per persona de la Universitat Internacional de la Pau, una del CIEMEN, una de Mestres per Bòsnia, La Ediba, el Radosav, i una persona de radio Sant. Adjuntem uns extractes de les aportacions de les postres companyes.

Organizando espacios y momentos para relacionarse

Cuatro años después de los acuerdos de paz de Dayton y París, un par de maestros refugiados, víctimas de la limpieza étnica, nos enviaron una carta solicitando nuestra colaboración para ayudar a que los maestros que separados por la guerra pudieran rehacer lazos.

Una respuesta afirmativa a esa carta nos llevó a entrar en la República Srpska, nos matizó algunos prejuicios i nos permitió conocer a otras personas que también habían sufrido, des de otro lugar y con otras experiencias, aquella sinrazón loca que vivió el pueblo de BiH durante algo más de cuatro largos años.

Desde entonces llevamos organizando cada año un seminario para debatir y presentar experiencias sobre el trabajo en el aula y en las escuelas. Éstos se realizan alternativamente en uno de los dos territorios i se facilita el transporte de las personas para su asistencia. La organización y preparación de esos seminarios se realiza de forma conjunta y en una progresiva disminución de nuestro peso en su organización.

Con relación a los seminarios, se están realizando estancias en escuelas de Sant Cugat i otras localidades de Catalunya i Mallorca. Los maestros y las maestras por parejas, uno de cada territorio, conviven durante una semana en un claustro de una escuela de nuestro país. Posteriormente se realiza un seminario de tres días i una jornada de evaluación. Durante las estancias, cuando ha sido posible, los maestros se han alojado en casas de maestros i/o colaboradores. Las parejas que se han alojado en casas de maestros lo han valorado positivamente.

Los criterios de selección generalmente se basan en la implicación mostrada y asumida respecto al trabajo por la convivencia i la reconciliación, al compromiso de exponer entre sus compañeros de escuela la experiencia i los valores de la convivencia, en la

participación en los seminarios, en una aportación económica.

En definitiva se trata de organizar momentos para que las personas profesionales de la educación escolar dispongan de contextos de convivencia: el viaje en grupo, la estancia en parejas, los seminarios. Situaciones donde se pueda descubrir valores en los otros, similitudes i diferencias a la par que se van deshaciendo prejuicios. La conversación profesional en un medio diferente facilita esos procesos.

Nuestra experiencia nos indica que en una situación post bélica, cuando unos maestros separados por la guerra se encuentran para hablar de cosas de su profesión con otros maestros de otros lugares ajenos al conflicto se crean unas sinergias esperanzadoras.

Nuestro trabajo es voluntario, somos heterogéneos pero quizá nos une la búsqueda de una cierta coherencia con el modo de pensar de cada uno de nosotros. Los proyectos que realizamos necesitan de un gran esfuerzo y apoyo en Catalunya: escuelas, maestros, ciudadanos e instituciones que den su apoyo tanto humano como financiero.

La delegación de Sant Cugat de la que formamos parte es un claro ejemplo de ello; al encarnar ciertos valores de la ciudadanía trabajando colaborativamente entidades i la Regiduría de Juventud i Solidaridad.

Isabel Rodríguez, maestra de primària, cap d'estudis del CEIP Collserola de Sant Cugat del Valles i miembro activo de Mestres per Bòsnia.

Open social communities – learning communities

For centuries, the people of Bosnia and Herzegovina lived together in different cultural communities which were its pride, and which wad destroyed by war

and reconstruction of the country. However, precisely this inheritance from the past made a good fondation for different cultural communities to open doors to each other. NGO 'Mesters per Bosnia' from Spain, recognized this, and through a programme of cooperation of two cities – today, in different entities, but before the war from the same region – connected people. For six years, there have been many rotating seminaries for teachers from both cities. Study visitis were organized in Catalonia for teachers, principals and educational authorities each year, joint association in cultural programmes were organized.

At the same time the reconstruction of schools with multiple ethnic groups was in process, the schools were re-equipped, ICT communications were used, a partnership cooperation was established between educaional authorities and municipality, and others.

We believe, and our results have shown, that only in open comunities, through moral values like mutual trust, sincere relations, fairness, in good faith, frankness, mutual sharing and study ones from each others, contributes in building up the awareness in educational and social changes. Open mutual study brought to reconciliation of different cultures at teachers in schools, which through education disembouge changes on the local comunity, and wider in society. Today, people from both cities, are no longer isolated inside one nation, they move freely to each other, they socialize and are interested in a mutual effort of building up Bosnia and Herzegovina's educational. What is missing now and what we are intending to change is the abolition of external isolation – limmited visa system – thus establishing free movement and mutual study from other cultures from other countries.

Key words: open community, study, mutual sharing of experiences, moral values, educational system.

**mg.sci. Ediba Pozderović, Pedagogical
Institute in Tuzla,
Bosnia and Herzegovina**

**Rade Perić, Elementary school principal
in Čelopek, Zvornik,
Bosnia and Herzegovina**

C.C. La Farinera,

**Gran Via, 837
08018 Barcelona**

tf i fax

93 436 28 13

**www.mxbosnia.org
www.mxbosnia.entitatsbcn.net**

*El proper número millorarà
si compta amb la teva
participació.*

***Fes-la arribar a
dvilalta@xtec.cat***